

[25. 3.]

BIJLAAG A.

Aan den Koning.

N°. 96.

Commissoriaal van den 22sten
December 1882, L°. 1.

Advies van den Raad van State en twee afzonderlijke adviezen van de Staatsraden SWART en DE VRIES betrekkelijk het ontwerp van wet, houdende bepalingen tot uitvoering van de artikelen 38 en 39 van het Wetboek van Strafrecht.

's GRAVENHAGE, den 9den Februari 1883.

De Raad van State vangt zijn advies aan met de bevestiging dat hij zich in het algemeen met de strekking en inhoud van het ter zijde vermeld wetsontwerp kan vereenigen.

De Raad maakt echter verschillende opmerkingen, aan de meeste waarvan met waardeering gevolg is gegeven.

In de eerste plaats maakt de Raad drie hoofdopmerkingen en wel:

1°. dat niet voorzien is in het geval dat anderen wegens deelneming aan hetzelfde feit door den strafrechter worden vervolgd;

2°. dat minder goed zijn geregeld de rechten en verplichtingen van den wettigen vertegenwoordiger van het kind en van den rechtsgeleerden raadsman van het kind, en

3°. dat bepalingen gemist worden betrekkelijk de procedure tot ontslag van het kind uit het Rijksopvoedingsgesticht, voordat de door den rechter bepaalde termijn is verstreken.

In de drie leemten door den Raad van State bedoeld, is thans in het hierbij aangeboden gewijzigd wetsontwerp voorzien.

Dit neemt echter niet weg dat aan eene enkele opmerking van den Raad omtrent de wijze waarop die hoofdzaken in het ontwerp behoorden te worden geregeld, geen gevolg kon worden gegeven.

De ondergeteekende heeft hierbij het oog op het betoog van den Raad dat, indien de actie bij den burgerlijken rechter werd geschorst tot na afloop van de strafactie tegen mededaders of medeplichtigen ingesteld, aan de justitie de bevoegdheid moest worden verleend het kind zoolang voorloopig aan te houden. Naar het oordeel van den ondergeteekende is bij het 2de lid van art. 4 daarin reeds nu zoveel mogelijk voorzien.

Verschillende artikelen zijn voorts meer of min gewijzigd naar aanleiding van de bijzondere opmerkingen door den Raad van State op die artikelen gemaakt of in de nota's van de Staatsraden SWART en DE VRIES ontwikkeld.

Voor zoover de ondergeteekende zich met die bijzondere opmerkingen niet heeft kunnen vereenigen, veroorlove Uwe Majesteit hem daarvan hier ter plaatse rekenschap te geven.

Art. 2 (nu art. 3). Naar het oordeel van den ondergeteekende behoeft het onderzoek van dit wetsontwerp niet te wachten op dat tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering. Het laat zich toch voorzien dat ook dit laatste ontwerp reeds sinds November bij den Raad van State aanhangig, zoo spoedig bij de Tweede Kamer kan worden aanhangig gemaakt, dat, mocht al de aanhaling van een enkel artikel uit het Wetboek van Strafvordering gewijzigd moeten worden, daarvoor later ruimschoots tijd zal zijn.

Art. 10 ult. alinea (nu art. 13). De woorden: »op straffe van nietigheid» zijn geenszins overbodig. Niet elke schennis van wettelijke procesvormen leidt tot cassatie, maar alleen die van de zoodanige die op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven. Overigens bestaat hier eene afwijking van het gemeene recht in zoover ook aan de bekentenis van het kind alle bewijskracht ontzgd wordt.

Art. 12 (nu art. 15). Ten aanzien van de bij dit artikel gemaakte opmerking, neemt de ondergeteekende de vrijheid eerbiedig te verwijzen naar de afzonderlijke nota van den Staatsraad SWART, waarmee hij zich op dit punt geheel kan vereenigen. De Staatsraad DE VRIES, aan wiens belangrijke opmerkingen ten deele is gevolg gegeven, wil bij de bepaling van dit artikel nog verder gaan dan de Raad van State, in zoover hij de *bevoegdheid*, die volgens den Raad aan den rechter moet gegeven worden, om zich bij zijne uitspraak te bepalen tot het dictum, dat geen termen bestaan tot plaatsing in een Rijksopvoedingsgesticht, wil veranderd zien in eene *verplichting* zoodra tot die niet-plaatsing is besloten.

Behalve de motieven die den Staatsraad SWART bewogen zich met dit gedeelte van 's Raads advies niet te vereenigen en die de ondergeteekende, zooals gezegd is, gaarne onderschrijft, zij het hem vergund te vragen, of zoodanige bevoegdheid of verplichting niet ten nadeele zou strekken van kinderen die het feit *niet* begaan hebben? Men zal toch niet willen, dat de rechter de uitspraak omtrent het bewijs van feit en schuld alleen achterwege zou laten als het kind het feit begaan heeft. Immers dan zou het achterwege laten der beslissing gelijkstaan met eene beslissing dat het feit begaan is. Werd alzoo aan 's Raads advies gevolg gegeven, dan zouden kinderen die het feit *niet* begaan hebben verstoken worden van de beslissing, dat het feit niet bewezen is.

Art. 16 al. 3 (nu art. 19). De woorden »of dat er geene noodzakelijkheid bestaat om zijne plaatsing in een Rijksopvoedingsgesticht te gelasten» moeten behouden blijven, omdat ook bij dergelijke beslissing procesvormen zouden kunnen geschonden zijn die, ware niet in de wet het tegendeel bepaald, aanleiding zouden kunnen geven tot een gewoon beroep in cassatie.

Art. 20 (nu art. 23). De ondergeteekende blijft de redactie beter en vollediger achten dan die der Staatscommissie. Trouwens, waarom de laatste beter zou zijn, wordt niet gezegd.

Eindelijk neemt de ondergeteekende, naar aanleiding van de daartoe betrekkelijke opmerking van den Raad van State, de vrijheid bij Uwe Majesteit in herinnering te brengen, dat in het ontwerp der invoeringswet het tijdstip wordt bepaald, waarop dit ontwerp, wet geworden, in werking treedt.

De ondergeteekende heeft de eer Uwe Majesteit eerbiedig in overweging te geven het hierbij aangeboden ontwerp van wet met de daarbij behorende Memorie van Toelichting aan te bieden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Minister van Justitie,
(get.) A. E. J. MODDERMAN.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal bij het
Departement van Justitie,

CLANT.

[25. 4.]

BIJLAGE B.

Hierbij behooren twee afzonderlijke adviezen van de staatsraden SWART en DE VRIES.

Aan den Koning.

'S GRAVENHAGE, 15 December 1882.

Krachtens Uwer Majesteits magtiging heeft de Minister van Justitie, bij brief van 10 November II., 2de afdeling n°. 68, bij den Raad van State de overweging aanhangig gemaakt van een ontwerp van wet, houdende bepalingen tot uitvoering van de artt. 38 en 39 van het Wetboek van Strafrecht.

Art. 39 van dat Wetboek, handelende over de strafrechtelijke vervolging van een kind wegens feiten, begaan na zijn tiende levensjaar, doch vóór dat het den leeftijd van zestien jaren heeft bereikt, wordt gezegd geene bijzondere regeling van procedure te eischen. Slechts worden, volgens het wetsontwerp, alle kosten veroorzaakt door de uitvoering van dat artikel, ten laste van den Staat gebracht en alle stukken, tot die uitvoering vereischt, van zegel en registratie vrijgesteld. De Raad zal de eer hebben nader op art. 28 van het wetsontwerp terug te komen.

Volgens art 38 van het Wetboek van Strafrecht wordt een kind niet strafrechtelijk vervolgd voor een feit, begaan vóór dat het den leeftijd van tien jaren heeft bereikt. Als gevolg dezer uitsluiting van strafvervolging draagt het artikel de kennisneming van het begane feit aan den burgerlijken regter op, welke, op vordering van het openbaar ministerie, de plaatsing van het kind in een Rijksopvoedingsgesticht kan gelasten tot den leeftijd van achttien jaren. Het thans aanhangig wetsvoorstel stelt de regels van procedure vast in deze te volgen. Zij zijn grootendeels aan de strafvordering ontleend.

De Raad van State is met den Minister van oordeel, dat, terwijl door het Wetboek van Strafrecht de kennisneming van dat bijzonder geding aan den burgerlijken regter is opgedragen, ten einde alle denkbeeld aan strafvervolging te vermijden, niettemin de beginselen van strafvordering door dien regter behooren te worden toegepast, omdat daardoor de noodige waarborgen worden verkregen voor eene juiste beoordeeling van het ten laste gelegde feit.

Zich alzoo in het algemeen met de strekking en inhoud van dit wetsontwerp kunnende vereenigen, meent de Raad

van State evenwel eenige opmerkingen onder de aandacht des Ministers te moeten brengen.

In de eerste plaats komt het den Raad voor, dat er eene bedenkelijke leemte bestaat door de niet-voorziening in het geval, dat een kind eenig feit heeft begaan, ter zake waarvan derden als mededaders of medepligtigen voor den gewonen strafregter moeten teregtstaan. Dit geval zal zich voorzeker dikwijls voordoen; meermalen toch wordt een kind als werktuig bij misdrijven gebezigd, inzonderheid door hem, in wiens magt het zich bevindt. Daarin moet door het wetsontwerp worden voorzien en de procedure daarbij te volgen geregeld, ter voorkoming van verschillende moeilijkheden, bij voorbeeld van twee tegenstrijdige vonnissen, wanneer de strafregter het strafbare feit bewezen acht en de civiele regter niet of wel de een meent, dat het ten laste gelegde feit misdrijf is, de ander overtreding of wel in het geheel niet strafbaar.

Ook meent de Raad te mogen vragen, welke de toestand zal zijn van den wettigen vertegenwoordiger in het civiel geding, zoo deze zelf voor het feit, waarvoor het kind teregt staat, vervolgd wordt of is veroordeeld. Indien een strafbaar feit door een kind te zamen met zijnen wettigen vertegenwoordiger is verpleegd en beiden daarvoor teregt staan, is er nog geene »ontstentenis» van dien vertegenwoordiger, waarvan in art. 8 laatste alinea wordt gesproken.

Hierin behoort, naar 's Raads oordeel, te worden voorzien. Welligt zou men kunnen bepalen, dat, bijaldien ter zake van schuld of medepligtigheid aan een feit, waarvoor tegen het kind de plaatsing in een Rijksopvoedingsgesticht zou kunnen worden gevorderd, nog andere personen voor den strafregter betrokken zijn, het geding tegen het kind zal worden geschorst, totdat de zaak voor den strafregter bij eindvonnis is beslist, en dat de beslissing van den strafregter omtrent het bestaan en de strafbaarheid van het feit ook in het civiel geding tegen het kind van kracht zal zijn.

Het zou tevens overweging verdienen aan de justitie de bevoegdheid te verleen en het kind zoolang voorloopig aan te houden, indien namelijk zijne ouders of wettige vertegenwoordiger zelfden zijn aangehouden en het dientengevolge aan eigen lot zou zijn overgelaten of, tot zijn verderf, in slechte handen zou geraken of blijven, waardoor zeker het heilzame doel der wet zoude worden verijdeld. Art. 3 komt den Raad eene minder voldoende voorziening voor, reeds omdat het zich bepaalt tot het geval van ontdekking op heeterlaad, maar bovendien omdat daarbij slechts sprake is van het stellen onder toezigt van een ander, een toezigt, dat niet altijd die behandeling van het kind in zich sluiten zal, als juist op dat oogenblik voor hem gewenscht zou kunnen zijn.

De Raad van State kan zich in de tweede plaats minder goed vereenigen met de wijze, waarop de regten en verplichtingen van den wettigen vertegenwoordiger van het kind en van den rechtsgeleerden raadsman, die »de belangen van het kind in het geding» waarneemt, — de verhouding van dien raadsman tot den vertegenwoordiger, benevens de verhouding van den raadsman tot den raadsman, die hem bijstaat of vervangt in geval van hooger beroep of cassatie, — op welk laatste onderwerp bij de behandeling van artt. 14 en 16 nader zal worden teruggekomen, — in de verschillende desbetreffende artikelen van het wetsontwerp zijn geregeld.

Volgens het juiste beginsel van het wetsontwerp, zooals dit ook in de Memorie van Toelichting wordt uiteengezet, is het kind in het rechtsgeding geene partij — het geding wordt niet tegen het kind, maar tegen zijnen wettigen vertegenwoordiger gevoerd. Hiermede stemt evenwel niet overeen, »dat», — zooals de Memorie van Toelichting zegt, — »vermits de belangen van het kind strijdig kunnen zijn met die van den wettigen vertegenwoordiger, aan het kind een gerechtelijke vertegenwoordiger of raadsman wordt toegevoegd, die al de regten van een partij in het geding bezittende, de belangen van het kind kan waarnemen». Art. 8 al. 2 van het wetsontwerp bepaalt: »Op dien rechtsgeleerden raadsman zijn toepasselijk de wettelijke bepalingen omtrent raadslieden aan beklagden toegevoegd»; en art. 11 al. 1 schrijft voor: »Aan den vertegenwoordiger en den raadsman worden de regten toegekend, bij het Wetboek van Strafvordering aan de beklagden en hunne raadslieden gegeven.»